

derkottelse for utilstrækkeligt lønnede geistlige Embedsmænd. Dette Forslag har jeg modsat mig, og agter fremdeles at stemme imod det. Det er stillet af Udvalget, uden Opfordring fra Ministeriet; Ministeriet har ikke forlangt det, og det kan derfor vel egentlig ikke forudsættes, at der skulde være nogen Trang tilføede dertil. Rigtignok kunde man maaſkee sige, at der indirecte laa en Fordring derpaa fra Ministeriets Side i det Hovedforslag, som var fremkommet om, at Revenuerne af Bispetienderne skulde danne en særegen Fond, en særegen Afdeling under Ministeriet, men dersom Ministerens Forslag skulde involveres deri, troer jeg desuagtet, at man ikke bør bevilge disse 3000 Rbd. Det er flere Gange udtalt her i Thinget, og det er udtalt i det selv samme Udvalgs Betænkning, vi her have for, og under det selvsamme Ministerium, at Menighederne skulde selv lønne deres Geistlighed; det er sagt atter og atter, navnlig med Hensyn til Slotsmeenigheden her i Kjøbenhavn. Der er følgende i og for sig ingen Grund til, at Staten skulde gjøre Tilskud til Geistlighedens Lønning og saaledes komme Menighederne til Hjælp dermed. Da der engang tidligere blev bevilget 2000 Rbd. i det samme Niemed, saa gik den daværende Cultusministers Forslag ud paa, at de skulde betragtes som en Understøttelse til, forsaavidt jeg husker, 40 forskellige Præstefald, og at det kun var noget, man forlangte paa Grund af en særdeles Trang. Thinget gik dengang ind derpaa, og denne Post er siden den Tid bleven staaende. Man har ofte hørt tale om det Usskelige i, at der blev foretaget en Reform med Geistlighedens Løn, men man har aldrig hørt noget til, at der er bragt Forhandlinger igang angaaende denne Reform, og dersom man bestandig vil blive ved at give Tilskud af Statskassen til Geistlighedens Lønning, saa optager og udvikler man ikke blot det hidtil forladede og kun undtagelsesviis adopterede System, men man bringer os bestandig længere bort fra det, man troede at skulle opnaae ved en Reform i Geistlighedens Lønning, nemlig fra de større Geistliges Indtægter at tilveiebringe de Midler, der savnes til visse enkelte Geistliges anstændige Lønning. Det er derfor, jeg

anseer disse 3000 Rbd. for at repræsentere et Princip, som i og for sig er forkasteligt. Det er min Mening, at Cultusministeren ikke har den allermindste Ret til at vindicere Bispetiendernes Revenuer som særlige geistlige Indtægter, og det er min Mening, at Overskuddet af disse Indtægter høre under Statens Herredømme med samme Ret og med samme Frihed fra Statens Side som f. Ex. Overskuddet af Lødbindtræerne. Bevillingen af disse 3000 Rbd., som Udvalgets Fleertal nu har foreslaaet, vil, efter min Mening, føre til en Erkendelse af, at Geistligheden, eller Cultusministeren paa dens Begne, skal være eneræddig over Overskuddet af Bispetienderne, og at han har Ret til stadig at forlange Tilskud til utilstrækkeligt lønnede Embeder, men jeg troer, at dette strider ligefrem imod hvad der bør vedtages og tildeels imod hvad der er vedtaget paa tidligere Rigsdage, og jeg skal derfor anmode mine Venner om at stemme imod disse 3000 Rbd.

Ordføreren: Med Hensyn til de af Udvalget foreslaaede Gager for Bisperne over Lolland-Falsters og Viborg Stifter skal jeg tillade mig at oplyse, at Marsagen til, at der er foreslaaet 3600 Rbd. i Gage for den Første og 3200 Rbd. for den Anden, er, at Biindtægterne ved disse to Embeder ere meget forskellige, idet nemlig Biindtægterne ved Lolland-Falsters Bispestol kun er omtrent 100 Rbd. aarlig, hvortil de i Viborg Stift ere 900 Rbd., og det er altsaa en endnu større Forskjel end den, Udvalget har bragt i Forslag med Hensyn til Gagerne. Der er af den sidste ærede Taler yttret med Hensyn til de 3000 Rbd., som Udvalgets Fleertal har foreslaaet skulde bevilges til utilstrækkeligt lønnede geistlige Embedsmænd, at Ministeren ikke har forlangt denne Sum. Udvalget har imidlertid troet, at Ministeren vilde være meget villig til at modtage den. Skulde Ministeren ikke være villig dertil, saa antager jeg rigtignok ikke, at det er Udvalgets Hensigt at holde paa Forslaget.

Grundtvig: Ja, uden at blande mig i denne Strid, hvortil jeg hverken føler noget Kald eller nogen Drift, vil jeg blot anmærke, at, naar den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts